

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

*Nestors vision är att alla äldre känner
välbefinnande och delaktighet i samhället.*

Nestor FoU-center ägs gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Även privata utförare som ger vård- och omsorgsinsatser till äldre och som ligger inom ägarorganisationernas geografiska område har möjlighet att ta del av Nestors stöd och material.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16
e-post: adm@nestorfou.se

Rapporten kan laddas ner på
www.nestorfou.se

Nestor FoU-center 2021

Verksamhetsberättelse för år 2020

© Nestor FoU-center
Citera oss gärna, men ange källan.

Att behålla fokus och jobba på i en tid som ingen annan

Utbrottet av Covid-19 har naturligtvis påverkat Nestors verksamhet markant, som de flesta andra verksamheter. I skuggan av våra ägarorganisationers extrema situation har Nestor anpassat sin verksamhet efter rådande omständigheter. Under huvuddelen av året har Nestors arbetsgrupp arbetat på distans. Vi har stärkt förmågan till flexibilitet och även tagit stora kliv vad det gäller att vara en effektiv digital verksamhet, något som kommer vara till nytta även då pandemin är över.

Eftersom Nestors projekt alltid ska bygga på samarbete med seniorer och ägarnas medarbetare blev det tidigt under året tydligt att vi behövde göra stora förändringar i verksamhetsplanen. Den reviderade planen klubbades i juni. Bland annat pausades ett antal projekt och vi tog fram ett antal nya projektidéer som byggde bland annat på erfarenheter av tiden med Covid 19. Dessa projekt är nu i full gång.

Nestor har även styrt om så att de allra flesta aktiviteter har skett digitalt. Bland annat kunde vi i höstas erbjuda digitala föreläsningar om psykisk ohälsa, kost & nutrition och riskanalys. Dessa var både välbesökta och uppskattade. Vi ser att kompetensutveckling på distans för våra ägares medarbetare är här för att stanna, fler aktiviteter kommer att ske på detta sätt framöver!

Vi har även kunnat driva ett antal projekt som påverkats i mindre grad av pandemins utbrott. Ett projekt om hur kommuner tillhandahåller digitala tjänster för seniorer, har pågått under året och vi kan konstatera att ämnet har blivit ännu mer aktuellt än då vi startade. Vårt forskningsprojekt, finansierat av Forte, om implementering av IBIC har löpt på som planerat.

Trots den utmanande situationen har Nestor kunnat arrangera våra sedan länge etablerade samverkansarenor, Mötesplatser för lokal samverkan, där deltagare från kommun och region kunnat delta digitalt. Här har erfarenheter av samverkan för sköra äldre under pandemin diskuterats. Dessa erfarenheter kommer att rapporteras tillsammans med en enkätsammanställning med samma ämne i början av 2021.

Glädjande nog har vi också kunnat hålla samtliga styrgruppsmöten under året, trots ledamöternas pressade situation. Även vårt FoU-råd och seniorråd har kunnat stötta vårt arbete i stort sett som vanligt. Att mötas digitalt har varit en god och även enda lösning, men har tyvärr även hindrat ett mindre antal senior-ledamöter att delta, vilket är en viktig notering. Vi vill rikta ett tack till alla som givit Nestor vägledning i denna oerhört underliga tid.

Eva Lindqvist
Med dr
FoU-chef

Innehåll

Att behålla fokus och jobba på i en tid som ingen annan	2
Uppdrag och organisation	4
Uppdrag	4
Organisation.....	4
Arbetsordning för att ta fram verksamhetsplan	5
Nestor FoU-centers verksamhet	8
Aktiviteter inom Nestors uppdrag.....	8
Projekt inom fokusområde Samordnad vård och omsorg	10
Projekt inom fokusområde Ett hälsosamt och gott åldrande i samhället	13
Projekt inom fokusområde Strukturerad verksamhetsutveckling	16
Utbyte av kunskap	17
Kompetensutveckling.....	18
Nätverk	18
Webbutbildningar.....	18
Kunskapsdagar	19
Publikationer.....	20
Kommunikation	21
En lärande arbetsplats	22
Kunskapsutbyte och nätverk	22
Intern kompetensutveckling.....	23
En god arbetsmiljö	23
3. Ekonomisk redovisning 2020	24

Uppdrag och organisation

Uppdrag

Nestor FoU-centers uppdrag är att genom praktiktäna forsknings- och utvecklingsarbete stödja en hållbar kvalitetsutveckling i äldreomsorgen och hälso- och sjukvården i Stockholms södra länsdel i frågor som är angelägna för ägarorganisationerna och de äldre invånarna inom ägarområdena. Nestor har till uppgift att använda sig av forsknings- och erfarenhetsbaserad kunskap och vetenskapliga metoder i sina uppdrag och strävar efter bred delaktighet, samverkan och aktivt ägarskap hos sina uppdragsgivare. Nestor har också i uppdrag att sprida kunskap till ägarnas medarbetare genom att erbjuda aktiviteter för kompetensutveckling och olika arenor för utbyte av erfarenheter och gemensamt lärande. I juni 2020 skrev ägarorganisationerna under ett nytt fyraårigt samverkansavtal för Nestors verksamhet.

Nestors vision och verksamhetsidé

Nestors vision är att alla äldre känner välbefinnande och delaktighet i samhället. Nestor vill fungera som en länk mellan forskning och praktik och vara en motor för lärande och verksamhetsutveckling i vård och omsorg. Vi stödjer samverkan mellan kommun och region, omsätter kunskap i handling och bidrar med kritisk reflektion.

- Vi utgår från och tillvaratar de äldres perspektiv och intressen.
- Vi arbetar för att kunskap och resultat från våra utvecklingsarbeten ska tillvaratas långsiktigt.
- Vi arbetar nära och tillsammans med chefer och medarbetare i äldreomsorg, geriatrik och primärvård.

Organisation

Nestor FoU-center ägs och finansieras gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Nestor ligger organisatoriskt i Social- och äldreförvaltningen i Haninge kommun. Tidigare har Nestor varit placerad under förvaltningschefen. Under 2020 placerades Nestor under chefen för vård- och omsorgsboende och HSL. Nestors verksamhet startade i projektform år 2003 och permanentades år 2009. Det ligger i Nestors uppdrag att samverka med alla kommun- och regionfinansierade enheter oavsett driftsform. Nestor leds av en FoU-chef som är ansvarig för verksamhet, ekonomi och medarbetare inför styrgruppen.

Styrgrupp: I Nestors styrgrupp ingår förvaltnings-, äldreomsorgs- eller myndighetschefer i de tio kommunerna samt en chefsrepresentant från Avdelningen för närsjukvård (Samverkan och stöd) inom Region Stockholm (se tabell 1, s 6). Styrgruppen beslutar i strategiska frågor, ansvarar för uppföljning och behandlar verksamhetsplan och budget. FoU-chefen är föredragande och bereder ärenden till styrgruppen. Nestors styrgrupp utser representanter till Nestors FoU-råd. Ordförande väljs på två år. Detta år valdes Petra Oxonius, Botkyrka, till ordförande för kommande två år. Fem

styrgruppsmöten har ägt rum under 2020, samtliga på distans. Ett av mötena var extrainsatt för att hantera en förskjutning i beslutandeprocessen på grund av Coronapandemin.

FoU-råd: I FoU-rådet ingår personer med chefs-/utvecklingsansvar inom äldreomsorgen från respektive kommun, samt representanter för Region Stockholms verksamheter inom geriatrik och HSF (se tabell 2, s 6). FoU-rådet arbetar fram idéer och ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter. FoU-chefen är sammankallande och ordförande. Under 2020 har tre av fyra FoU-rådsmöten hållits, samtliga på distans. Ett möte ställdes in i mars på grund av Coronapandemin.

Seniorråd: Nestors seniorråd består av representanter för pensionärsorganisationernas ledamöter i de kommunala pensionärsråden i ägarkommunerna och från Regionstyrelsens pensionärsråd (se tabell 3, s 7). Seniorrådet bidrar med idéer till projekt, ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter samt sprider information om Nestors arbete via sina nätverk. FoU-chefen är sammankallande och ordförande. Tre av fyra seniorrådsmöten har ägt rum 2020, samtliga på distans. Ett möte ställdes in i mars på grund av Coronapandemin.

Arbetsgrupp: Nestors arbetsgrupp bestod under 2020 av chef och elva medarbetare; administratör, kommunikatör och nio projektledare med olika yrkes- och utbildningsbakgrund. Medarbetarnas professioner motsvarar uppdragets krav: Apotekare, arbetsterapeut, dietist, etnolog, fysioterapeut, sjuksköterska, sociolog, socialantropolog, socionom, journalist och key-account manager. Fem i arbetsgruppen har doktorsexamen, en har masterexamen, två har magisterexamen och tre har kandidatexamen. (se tabell 4, sid 7)

Arbetsordning för att ta fram verksamhetsplan

Styrgruppen ansvarar för att besluta om den långsiktiga riktningen för Nestors verksamhet. Detta görs på underlag av behov och utmaningar i huvudmännens respektive verksamheter, nuvarande och kommande händelser inom äldreområdet på regionalt och nationellt plan, bästa tillgängliga kunskap och förslag på prioriteringar i FoU-råd och seniorråd. Utifrån styrgruppens riktning och prioriteringar ansvarar FoU-chefen för att arbeta fram förslag till aktiviteter för nästkommande år med stöd av Nestors medarbetare, FoU-råd och seniorråd. De förslag som styrgruppen är positiv till vidareutvecklas, tas upp för beslut i styrgruppen och ingår i kommande års verksamhetsplan. Styrgruppen kan även ta beslut om kommande aktiviteter under året. Styrgruppen tar beslut om nästkommande års budget och verksamhetsplan före årets slut.

Tabell 1: Ledamöter i Nestors styrgrupp under 2020

Namn	Befattning	Organisation
Petra Oxonius (ordförande)	Omsorgsdirektör	Botkyrka kommun
Siv Lidestål**	Förvaltningschef	Haninge kommun
Anna Sörman*	Avdelningschef, Vård- omsorgsboende, HSL	Haninge kommun
Ann-Christine Falck Brännström	Verksamhetschef, Biståndskansliet	Huddinge kommun
Ann-Sophie Holgersson (ordförande)**	Enhetschef, Äldreheten	Nacka kommun
Ellinor Egefors*	Enhetschef, Äldreheten	Nacka kommun
Sofia Conrad**	Avdelningschef	Nykvarns kommun
Kia Dahlqvist*	Tf avdelningschef, Myndighet	Nykvarns kommun
Indra Jacobson**	Avdelningschef, Myndigheten för äldre och funktionshinder	Nynäshamns kommun
Gabriella Rodling*	Avdelningschef, Myndigheten för äldre och funktionshinder	Nynäshamns kommun
Åsa Bergström**	Verksamhetschef äldreomsorgen	Salems kommun
Carina Strandberg*	Verksamhetschef	Salems kommun
Pernilla Andréason	Myndighetschef, Social- och omsorgskontoret	Södertälje kommun
John Henriksson	Sektorchef, äldre och omsorgssektorn	Tyresö kommun
Helena Lindenius**	Myndighetschef	Värmdö kommun
Johanna Ramstedt*	Tf avdelningschef, Äldreomsorg egen regi	Värmdö
Emelie Engbo**	Utredare	Region Stockholm
Maria Andersson*	Chef, avd för närsjukvård, HSF	Region Stockholm
Eva Lindqvist (föredragande)	FoU-chef	Nestor FoU-center

*) Har påbörjat sitt uppdrag under innevarande år. **) Har avslutat sitt uppdrag under innevarande år.

Tabell 2: Ordinarie ledamöter i Nestors FoU-råd under 2020

Namn	Befattning	Organisation
Eva Lindqvist (ordförande)	FoU-chef	Nestor FoU-center
Helén Lieberman-Ram	Samordnare/projektledare	Nestor FoU-center
Kristin Breitenstein (sekreterare)	Kommunikatör	Nestor FoU-center
Christina Almqvist**	Kvalitetscontroller	Botkyrka kommun
Frida Pettersson*	Utvecklingsledare	Botkyrka kommun
Michaela Thelander Looström	Utredare	Haninge kommun
Ann-Christin Rehnman Larsson	Utvecklingsledare	Huddinge kommun
Elisa Reinikainen	MAS	Nacka kommun/MAS-nätverket
Malin Blomqvist	Biståndshandläggare/tf enhetschef vuxen	Nykvarns kommun
Sahza (Bella) Dzabirov	Enhetschef	Nynäshamns kommun
Pia Ragni Orrhammar**	Kvalitetsutvecklare	Södertälje kommun
Anna Langseth*	Verksamhetsstrateg	Södertälje kommun
Marita Sjögren	Verksamhetsutvecklare	Tyresö kommun
Carina Widmark**	Utvecklingsledare, Vård- och omsorg	Värmdö kommun
Malin Dahlström*	Utvecklingsledare	Värmdö kommun
Gunilla Benner-Forsberg	Utredare, Hälso-och sjukvårdsförvaltningen	Region Stockholm
Carina Sühl Öberg	Bitr. verksamhetschef	Aleris/Handengeriatiken
Gunilla Brohmé	Verksamhetsutvecklare	Capio Geriatrik Nacka

*) Har påbörjat sitt uppdrag under innevarande år. **) Har avslutat sitt uppdrag under innevarande år.

Tabell 3: Ordinarie ledamöter i Nestors seniorråd 2020, valda i Kommunala pensionärsrådet i resp. kommun

Namn	Tillhörighet	Namn	Tillhörighet
Jean- Pierre Zune	Botkyrka	Ing-Marie Yang	Södertälje
Anders Magnusson	Botkyrka	Söve Åkerlund	Södertälje
Gunvor Kyller	Haninge	Kerstin Hallgren	Tyresö
Birgitta Brynnel	Haninge	Barbro Rådberg**	Tyresö
Berit Westergren	Huddinge	Björn Persson*	Tyresö
Kathrine Hultman Eriksson*	Huddinge	Erland Bridell	Värmdö
Lennart Eriksson	Nacka	Monica Ungerholm	Värmdö
Brita Nyman	Nacka	Alf Andersson	Regionstyrelsens pensionärsråd
Karl-Erik Johansson	Nykvarn	Eva Öhbom Ekdal	Regionstyrelsens pensionärsråd
Ajno Alstrin	Nynäshamn		
Ann Gould**	Nynäshamn	Eva Lindqvist (ordförande)	Nestor FoU-center
Inez Granström*	Nynäshamn	Helén Lieberman Ram	Nestor FoU-center
Ilse Forsberg	Salem	Kristin Breitenstein (sekr.)	Nestor FoU-center
Cecilia Carlén	Salem		

*) Har påbörjat sitt uppdrag under innevarande år. **) Har avslutat sitt uppdrag under innevarande år.

Tabell 4: Medarbetare på Nestor under 2020

Namn	Examen
Eva Lindqvist (FoU-chef)	Leg arbetsterapeut, Med dr
Helén Lieberman-Ram (Samordnare, projektledare)	Leg apotekare
Ingeborg Björkman (Projektledare)	Leg apotekare, Med dr (hälso- och sjukvårdsforskning)
Kristin Breitenstein (Kommunikatör)	Fil kand, Journalist
Karin Högstedt (Projektledare)	Leg fysioterapeut, Medicine master
Karin Johansson (Projektledare)	Fil dr, socialantropolog
Eva Karlsson (Projektledare)	Fil dr (etnologi)
Milja Ranung (Projektledare)	Leg sjuksköterska, specialist (psykiatri), Med mag
Linda Nyholm (Projektledare)	Leg dietist, Med mag
Daniel Ram (Administratör)	Key account manager
Helena Viberg (Projektledare)	Socionom, Fil kand
Emanuel Åhlfeldt (Projektledare)	Fil dr, (sociologi)

Nestor FoU-centers verksamhet

Aktiviteter inom Nestors uppdrag

Ett antal aktiviteter ingår i Nestors verksamhet enligt gällande samverkansavtal:

- Driva och medverka i forsknings- och utvecklingsprojekt.
- Bidra till samverkan mellan huvudmän i lokala vård- och omsorgskedjor.
- Medverka till en långsiktig personal- och kunskapsutveckling.
- Samverka med kommunernas och regionens enheter och förvaltningar samt med seniororganisationer.
- Utveckla olika former för kunskaps- och informationsspridning om FoU-verksamhetens resultat, aktuell forskning och forskningsanvändning.
- Skapa arenor och nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte – tvärvetenskapliga, tvärssektoriella och tvärprofessionella.
- Etablera ett nära samarbete med universitet, högskolor och andra FoU-miljöer.

Ett antal aktiviteter syftar till att producera ny kunskap och andra till att omsätta kunskap så att den blir praktiskt användbar. I flera aktiviteter kombineras dessa perspektiv. Nestor strävar efter att forskning och utveckling ska kombineras i våra FoU-projekt genom att de ska innehålla en praktisknära utvecklingsdel där projektet väger in faktorer som de berörda äldres och olika personalgruppers åsikter, kunskap och erfarenheter, organisationernas förutsättning och bästa tillgängliga kunskap. Den andra delen är en mer utforskande del där den kunskap som kommer fram sätts i relation till redan befintlig kunskap, generaliseras och därefter används av oss och tillgängliggörs till olika intressenter. Projekt som Nestor driver eller är delaktiga i ska vara relevanta och angelägna för flertalet ägare och beslutat i styrgrupp. Alla projekt är praktisknära, vilket ger goda möjligheter att producera kunskap och uppslag som kan användas för fortsatt utveckling av verksamheter. Nestor har också i uppdrag att följa upp projekt en tid efter projektavslut utifrån bland annat ett hållbarhetsperspektiv.

Nestors medarbetare har hög kompetens inom skilda områden och kan erbjuda olika typer av stöd till ägarorganisationerna. En översiktlig beskrivning av dessa stöd ses nedan.

Detta stöd kan Nestor ge sina ägare	
Utvecklingsarbete	Kunskapsproduktion
Projektledning- Nestors om drivande i ett utvecklingsprojekt	Kartläggning – Nestor sammanställer tillgängligt material
Processtöd – Nestor som nära och stödjande i utvecklingsprojekt	Kunskapsöversikt – Nestor sammanställer befintlig extern kunskap
Lärande utvärdering – Nestor utvärderar ”på avstånd” över tid	Studie/undersökning- Nestor samlar ny kunskap och gör en mer omfattande analys
Kompetensutveckling - Nestor utbildar i ett område som en del av en mer omfattande satsning	Resultatutvärdering – Nestor utvärderar insatser inom ägarorganisationen
Nätverk – Nestor står värd för nätverk, ofta kopplade till aktiviteter i hemmaorganisationer	Forskning – Nestor ingår i forskningsprojekt vid extern finansiering

Nestor erbjuder kompetensutveckling för personal inom vård och omsorg som delar av större utvecklingsprojekt och som fristående utbildningsinsatser. Nestor delar även kunskap till medarbetare i vård och omsorg genom Nestor-caféer, Chefsdagen, konferenser, föreläsningar, seminarier, rapporter och andra publikationer. Nestor driver nätverk för dialog och erfarenhetsutbyte mellan, och inom, olika organisationer och professioner. Under 2020 har i stort sett all kompetensutveckling på lokal och samtliga konferenser ställts in på grund av coronapandemin. Under årets senare del genomfördes i stället föreläsningar digitalt.

För att kunna säkerställa relevans och kvalitet i Nestors aktiviteter har ett antal interna forum utvecklats. Det finns ett internt råd, där FoU-chef, samordnare och en projektledare kunnig i FoU-frågor, bereder strategiska frågor. Det finns även ett forum för samtliga medarbetare, Nestortanken, för strukturerad återkoppling av våra projektplaner och rapporter. FoU-chef, samordnare och kommunikatör har regelbundna möten om strategiska kommunikationsfrågor. Nestors disputerade medarbetare möts regelbundet för att stärka forskningsuppdraget i Nestors verksamhet.

Tre fokusområden har funnits med i Nestors arbete sedan 2017 och har utvecklats kontinuerligt utifrån behov och idéer i ägarnas verksamheter samt utifrån kunskap Nestor inhämtat från exempelvis forskning, nationella strategier och riktlinjer samt praktiken. Dessa fokusområden benämns *Samordnad vård och omsorg*, *Hälsosamt och gott äldre i samhället* och *Strukturerad verksamhetsutveckling*. Pågående projekt presenteras under dessa områden, se nedan.

Sammanställning av Nestors projekt 2020	
Område och projekt	År 2020
<i>Sammanhållen vård och omsorg</i>	
Samverkansarena: Fyra Mötesplatser för lokal samverkan	Pågår
Utvecklingsarbete: Lokal överenskommelse LUS	Pausat* Beslut om att återuppta hösten 2021
Kartläggning: Insatser och stöd för äldre med psykisk ohälsa	Pausat* Beslut om att återuppta våren 2021
Vinnova-projekt: Mötesplats som innovativ arena för samverkan	Pågår, avslut juni 2021
Forte-projekt: Effektiv och hållbar koordinering av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov	Pågår, avslut feb 2021
Utvecklingsprojekt: Utveckla samverkan utifrån lärdomar under Coronapandemin	Pågår, avslut våren 2021
Intervjustudie: Trygg hemgång från sjukhus	Inställt*
<i>Hälsosamt och gott äldre i samhället</i>	
Utvecklingsprojekt: Hälsofrämjande hemtjänst	Pågår, avslut våren 2021
Intervjustudie: Hälsosamma vanor hos personer i ordinarie boende med hemtjänst	Rapporterat våren 2020
Enkät- och intervjustudie: Hur kommer legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals kunskap till användning på särskilt boende?	Rapporterat sommaren 2020
Intervjustudie: Hälso- och sjukvård på särskilt boende	Pågår, avslut våren 2021
Kommuners och regionens digitala service för socialtjänstens målgrupper, del 1	Rapporterat våren 2020
Kommuners och regionens digitala service för socialtjänstens målgrupper, del 2	Pågår, avslut sommaren 2021
<i>Strukturerad verksamhetsutveckling</i>	
Projekt: Att hantera kunskapsbehov under pågående pandemi	Startar jan 2021
Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext	Pågår, avslut hösten 2022
Utvecklingsprojekt: Organisatoriskt lärande i hemtjänsten	Paus*
Utvecklingsprojekt: Lärande arbetsplats - Tornet	Inställt*

*Dessa projekt har pausats eller ställts in på grund av Coronapandemin.

Projekt inom fokusområde Samordnad vård och omsorg

Inom detta fokusområde presenteras projekt där samverkan mellan eller inom kommuners och regionens verksamheter är en bärande komponent. Sedan 2015 driver Nestor fyra samverkansarenor - Mötesplatser för lokal samverkan. På dessa möts representanter från kommun och region utifrån en geografisk uppdelning, fyra gånger per år. Under 2020 har projekten och aktiviteterna inom fokusområdet *Samordnad vård och omsorg* ofta en koppling till Mötesplatserna.

Samverkansarena: *Mötesplats för lokal samverkan*

Deltagande organisationer: Samtliga kommuner i Nestors ägarområde har deltagit i de fyra Mötesplatserna. Här ingår representanter på chefsnivå, kommuners beställare och utförare, geriatrik, vårdcentral och primärvårdsrehab.

Problemställning: Samverkan är nödvändig för att åstadkomma en mer sammanhängande vård och omsorg för äldre och för att de inte ska riskera att falla mellan stolarna. Behovet av en gemensam samverkansarena med stöd av en neutral part som faciliterar och processtödjer har möjliggjort för Nestor att driva Mötesplatserna under flera års tid.

Syfte: Att stärka samverkan och minska glappen mellan och inom vård och omsorgsaktörerna, bland annat genom att öka deltagarnas kännedom om varandras verksamheter, dela erfarenheter och idéer, och initiera lokala samverkansprojekt.

Metod: Kärnkomponenterna i arbetssättet är balansen mellan 'verkstad' och att skapa tillit och förståelse, och utveckla gemensamma lösningar utifrån gemensamma behov. Att bygga relationer och tillit till varandra har varit grundläggande, därav betydelsen av fysiska möten i Mötesplatserna. Där har samtal, övningar och grupparbeten bidragit till utveckling över tid.

År 2020: Fyra möten i varje Mötesplats har genomförts under året, första mötet i februari fysiskt på plats, övriga tre via Teams. Uppslutningen har varit god, flera deltagare har kunnat medverka när mötena skett digitalt. Fokus har varit att dela erfarenheter kring hur arbetet under pandemin fortlöpt med särskilt fokus på samverkan. Planer för 2020, vid sidan av LUSEN, var att arbeta med kartläggningar av insatser och stöd från kommun, primärvård och civilsamhälle för äldre med psykisk ohälsa, gemensam avvikelserapportering, stöd till äldre i hemmet och lokala samverkansgrupper. Inget av detta har kunnat påbörjas pga coronapandemin. Alla fyra Mötesplatser har uttryckt önskan om att fortsätta mötas och på sikt kunna arbeta med andra samverkansområden än corona. Nya möten är inplanerade för 2021.

Utvecklingsarbete: *Lokal överenskommelse LUS*

Deltagare: Arbetet påbörjades hösten 2019 och involverar kommunerna Södertälje, Salem och Nykvarn och representerar biståndsbedömning, hemtjänst, geriatrik, vårdcentral och primärvårdsrehab. Detta sker inom ramen för Mötesplatsen.

Problemställning: Hösten 2018 infördes en ny regional överenskommelse med nya riktlinjer och rutiner för samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, kallas i Stockholm för LUSEN. Regionens gemensamma dokument är relativt detaljerade, men det finns fortfarande utrymme för olika tolkningar av hur samverkan ska ske lokalt.

Syfte: Att formulera en gemensam tolkning (ett förtydligande) av samverkansprocessen enligt LUSEN, för att samverkan kring patienten/kunden ska fungera i praktiken. Detta för att skapa en säker och trygg utskrivningsprocess där involverade parter samverkar på ett smidigt sätt.

Metod: En arbetsgrupp med representanter från de involverade verksamheterna diskuterar igenom och kommer överens om hur de olika momenten i utskrivningsprocessen ska genomföras i

praktiken. Tolkningen dokumenteras i en lokal överenskommelse som används vid utskrivning från Södertälje sjukhus.

År 2020: På grund av Coronapandemin sattes arbetet på paus i mars 2020. Styrgruppen för projektet tog i januari 2021 beslut om fortsatt paus fram till hösten 2021 för att diskutera när arbetet kan slutföras.

Kartläggning: Insatser och stöd för äldre med psykisk ohälsa

Deltagande: Representanter från hemtjänst, vård- och omsorgsboende, frivilligsamordnare, vårdcentral och primärvårdsrehab i Huddinge kommun. Detta sker inom ramen för Mötesplatsen.

Problemställning: Aktörer inom kommun, primärvård och civilsamhälle erbjuder en mängd olika insatser och stöd för äldre med psykisk ohälsa. De olika aktörerna känner inte alltid till varandras insatser och kan då inte hänvisa de äldre vidare till dem. Det är också svårt för de äldre att få en överblick över vad som erbjuds och vilka kontaktvägar som finns. Ett samlat material med presentation av insatser och stöd av samtliga aktörer finns inte i dagsläget.

Syfte: Att göra en kartläggning och presentera en översikt över de sociala insatser och stöd som erbjuds äldre i Huddinge kommun, fokus på äldre med psykisk ohälsa eller ofrivillig ensamhet. Översikten ska kunna användas av personal inom olika organisationer samt de äldre själva. Förhoppningsvis kan arbetssättet användas även i andra kommuner.

Metod: En arbetsgrupp utsedd av Mötesplatsdeltagare från Huddinge har med stöd av Nestor startat en inventering av befintliga insatser och stöd.

År 2020: Projektet startade 2020, pausades i och med pandemin och återupptas våren 2021.

Två fysiska möten ägde rum under våren. I början av hösten uppdaterades uppgifter om aktuella aktiviteter anpassade till coronarestriktionerna. Ett digitalt möte genomfördes med en diskussion om hur kartläggningen skulle kunna presenteras och marknadsföras i kommunen och bland de äldre samt frågan om ägarskap och förvaltning.

Vinnova-projekt: Mötesplats som innovativ arena för samverkan

Deltagare: Mötesplatsen Södertälje-Salem-Nykvarn deltar i projektet. Parter som har avtal med Vinnova är Södertälje kommun, Södertälje sjukhus, vårdcentralerna Wasa och Järna samt en forskargrupp vid Uppsala universitet och Nestor. Projektet löper mellan 2018-21.

Problemställning: Vården och omsorgen har successivt utvecklats till att bli allt mer specialiserad och uppdelad. Samverkan mellan vård- och omsorgsenheter ses som en nödvändighet för att trygga medborgarnas behov av vård och omsorg. Det finns behov av att hitta metoder för hur hållbar samverkan kan utvecklas. Nestor tog hösten 2015 initiativ till fyra så kallade Mötesplatser för lokal samverkan. Nestor har från starten haft rollen som intermediär, en extern part som bjuder in och leder arbetet i Mötesplatserna.

Syfte: Att vidareutveckla metoder för utveckling av samverkan mellan vård- och omsorgsenheter, samt att skapa ny kunskap om hur sådan utveckling kan organiseras och ledas av en intermediär. Projektet bidrar till utveckling av samverkan mellan hos involverade verksamheter. Erfarenheter och kunskap från projektet kommer även till användning utanför projektet.

Metod: Mötesplatsen prövar metoder från innovationsfältet kopplade till samverkan och prövar aktiviteter och angreppssätt som anses främja samverkan. En extern forskargrupp studerar hur samverkan sker inom Mötesplatsen samt vilken roll intermediären har.

År 2020: Under 2020 har forskargruppen färdigställt sin första delstudie i ett manuskript och en andra delstudie har påbörjats. En workshop för verksamheternas medarbetare och chefer var inplanerad våren 2020, där temat var att lära känna varandras verksamheter och att synliggöra

behovet av samverkan. Workshopen ställdes in på grund av Coronapandemin. Planeringen togs upp igen i november 2020, nu med sikte på en digital workshop med samma tema våren 2021.

Utvecklingsprojekt: *Utveckla samverkan utifrån lärdomar under Coronapandemin*

Deltagande organisationer: Alla ägarorganisationer, främst inom ramen för Mötesplatserna och tillhörande arbetsgrupper.

Problemställning: Under Coronapandemin fick hälso-och sjukvården och äldreomsorgen snabbt ställa om för att kunna ta hand om både äldre personer med covid-19, och de som behövde vård och omsorg av andra skäl. I regionens krisledningsgrupp fattades beslut om patientflöden mellan regionens vårdgivare och den kommunala vårdverksamheten, vilket även påverkade äldreomsorgen. Lokala kluster bildades för att underlätta kommunikationen mellan krisledning och verksamheterna, där ingick både region och kommunrepresentanter. Samverkan och samarbete har behövt ske på annat sätt under pandemin och det är viktigt att lära från denna tid. I detta projekt undersöks särskilt utskrivning från slutenvården (LUSEN) under pandemin. Förändringar av struktur och arbetssätt kan behövas för att bättre svara mot nya förutsättningar, vilket vi hoppas lära mer om utifrån pandemin.

Syfte: Att undersöka hur samverkan har fungerat mellan och inom region och kommun under Coronapandemin och ta vara på lärdomar från denna extrema situation till fortsatt utveckling av samverkan. Vi vill även undersöka om verksamheterna under denna tid kunnat dra nytta av de kontakter och samarbeten som funnits genom Mötesplatserna. Projektet förväntas lyfta fram både framgångsfaktorer och hinder kring samverkan, till nytta för verksamheter inom vård och äldreomsorg samt aktörer som arbetar specifikt med samverkan.

Metod: Enkätundersökning som utarbetats av alla FoU:er i Stockholm samt dokumenterade samtal under våren i de fyra Mötesplatserna. Enkäten har skickats ut till samverkande enheter i hela länet. Nestor har skickat till deltagare i Nestors fyra Mötesplatser, samverkansgrupp i Nacka samt arbetsgrupper kopplade till Mötesplatserna.

År 2020: Utskick av enkäten i juni 2020. Inom vårt ägarområde gick enkäten ut till 130 personer, antal svarande 60. Bearbetning av resultaten både för Nestors del och för den gemensamma FoU-enkäten har skett under hösten. Fortsatta samtal om samverkan under pandemin under hösten i Mötesplatserna. Rapportering beräknas ske under första kvartalet 2021.

Forte planeringsprojekt: *Effektiv och hållbar koordinering av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov*

Deltagande organisationer: Detta planeringsprojekt finansieras av Forte inom ramen för programmet Tillämpad välfärdsforskning. Projektet är ett samarbete mellan Nestor, FoU Nordost, FOU nu och Stiftelsen Äldrecentrum.

Problemställning: För att kunna ge en så god vård och omsorg som möjligt – även till äldre personer med komplexa vård- och omsorgsbehov – behöver äldreomsorg, primärvård och slutenvård samordna sina insatser både på organisations-, verksamhets- och individnivå. Bristande samordning både inom och mellan olika enheter har konsekvenser både för individen i form av lidande och för samhället i form av ökad resursanvändning. Trots lagstadgade förändringar för att öka samordningen och evidens om vikten av samverkan mellan sektorer, saknas kunskap om hur äldreomsorg, primärvård och slutenvård på ett effektivt sätt kan utföra samordningen, hur den kan upprätthållas över tid och hur dess effekter ska utvärderas.

Syfte: I december 2019 beviljades de deltagande organisationerna ett planeringsbidrag från Forte för att tillsammans sammanställa en forskningsansökan inom området effektiv och hållbar koordinering av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov.

Metod: Under 2020 har olika aktiviteter genomförts, såsom ifyllande av ansökan, litteraturgenomgångar, ett par workshoppar och intervjuer med olika berörda aktörer för att precisera forskningsfältet för ansökan och etikansökan har sänts in.

År 2020: En ansökan om forskningsmedel för forskningsprojekt med inriktning mot samverkan kring förebyggande arbete riktat till äldre personer har färdigställts och sänds till Forte februari 2021. Etikansökan har beviljats.

En intervjustudie inom detta fokusområde, *Trygg hemgång från sjukhus*, har ställts in då de planerade intervjuerna med sköra äldre inte kunde ske med tillräcklig fysisk distansering.

Projekt inom fokusområde Ett hälsosamt och gott åldrande i samhället

Inom detta fokusområde presenteras projekt som har en tydlig koppling till äldre personers hälsa och delaktighet. En viktig komponent i detta fokusområde är att de äldre personer som är berörda av projektets syfte, kommer till tals under projektets gång. Vi har under året behövt göra avsteg från detta på grund av coronapandemin.

Intervjustudie: *Hälsosamma vanor hos personer i ordinarie boende med hemtjänst*

Deltagande organisation: En kommun inom Nestors ägarverksamheter.

Problemställning: Äldreomsorgens insatser ska enligt socialtjänstlagen främja välbefinnande och ett värdigt liv, vilket innefattar att stödja vanor som främjar hälsa, självständighet och god livskvalitet. Bland hälsofrämjande faktorer ingår social gemenskap och stöd, meningsfullhet, fysisk aktivitet och goda matvanor, vilket denna studie utgått ifrån. Det har dock visat sig att exempelvis tidspress och förväntningar kan försvåra för hemtjänsten att främja dessa faktorer vid sina insatser.

Syfte: Undersöka förutsättningar för hemtjänst att stödja äldre personers hälsofrämjande vanor genom att ta del av hur äldre personer ser på hälsofrämjande och sitt behov av stöd samt hemtjänstpersonalens uppfattning om förutsättningarna.

Metod: Individuella intervju med äldre personer som hade hemtjänst och/eller deltog i dagverksamhet. Gruppintervju hemtjänstmedarbetare.

Resultat: Studien visade på faktorer som behöver stärkas i hemtjänstens uppdrag och organisation för att hemtjänsten ska kunna arbeta hälsofrämjande, dvs fokus på meningsfullhet, en bred förståelse av hälsa och hälsofrämjande samt främja kontinuitet, flexibilitet och tillit. Se rapport [Hälsofrämjande vanor bland äldre – har hemtjänsten en roll att spela?](#)

År 2020: Genomfört. Rapporterat våren 2020.

Utvecklingsprojekt: *Hälsofrämjande hemtjänst*

Deltagande organisationer: Kommunala och privata hemtjänstverksamheter i två kommuner samt primärvårdsrehabiliteringsverksamheter med placering i sex kommuner.

Problemställning: Från bland annat Nestors tidigare projekt om hemtjänst, *Hälsosamma vanor* (se ovan), framkom att det krävdes flexibilitet och relationskapande för att uppmärksamma äldre personers situation och att stärka upplevelsen av meningsfullhet. Det framgick också behov av struktur för att på en organisatorisk nivå tillvarata enskilda medarbetares kunskaper, likväl som struktur för samverkan med andra aktörer, men att dessa strukturer många gånger saknades.

Syfte: Undersöka lokala förutsättningar för hemtjänstmedarbetare att arbeta hälsofrämjande i vardagen, i syfte att visa på stärkande faktorer.

Metod: Deltagande observationer och intervjuer.

År 2020: Projektledare följde med hemtjänstmedarbetare i deras vardagsarbete hos omsorgstagare för deltagande observation samt genomförde samtal med representanter från primärvårdsrehab.

Vid utbrottet av pandemin, avbröts observationerna och insamlad data kommer att i stället användas som underlag till ett redskap för verksamhetsutveckling. Analysarbete och rapportskrivning pågår. Rapport presenteras våren 2021.

Enkätstudie: Hur kommer legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals kunskap till användning på särskilt boende?

Deltagare: Medarbetare i samtliga Nestors ägarkommuner, kommunala och privata aktörer.

Problemställning: För att personer som bor på särskilt boende ska få den vård och omsorg de har behov av behöver den kompetens som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har nyttjas fullt ut i verksamheterna. Då medarbetare själva uttryckt en frustration kring detta, genomförde Nestor våren 2019 en undersökning som riktade sig till legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

Syftet var att undersöka hur kompetens som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter genom sin yrkeslegitimation har, kommer till användning vid verksamhetsutveckling och i det dagliga arbetet på särskilt boende.

Metod: Webbenkäter skickades ut till dessa yrkesgrupper på särskilda boenden i samtliga av Nestors ägarkommuner (både kommunala och privata aktörer). Enkätsvaren diskuterades sedan i mindre grupper med några medarbetare med samma professioner. Därefter anordnades ett analysseminarium där berörda chefer, MAS:ar och utvecklingsledare deltog.

Resultaten från enkät och gruppdiskussioner visade att det fanns utmaningar som gjorde att yrkesgruppernas kompetens inte alltid kom äldre personer till godo på ett optimalt sätt. Detta kunde bland annat bero på oklara uppdrag, att mycket tid gick åt till dokumentation, att man ägnade sig åt allmänna sysslor och ibland behövde utföra uppgifter som egentligen låg på omsorgspersonalen. Att de olika yrkesgrupperna sällan arbetade tillsammans, och heller inte samlades för gemensamma diskussioner, påverkade också möjligheterna för internt lärande. Dessa utmaningar diskuterades under analysseminariet där deltagarna bidrog med tankar och förbättringsförslag.

År 2020: Rapporten [Sjuksköterskor, arbetsterapeuter & fysioterapeuter på särskilt boende -hur kan deras kompetens komma de äldre och verksamheten till nytta på bästa möjliga sätt?](#) skrevs under våren och publicerades i september 2020. Nestor hoppas att i framtiden kunna arbeta tillsammans med verksamheter, med förbättringar utifrån utmaningarna som identifierats i rapporten.

Intervjustudie: Hälso- och sjukvård på särskilt boende

Deltagare: Medarbetare med olika professioner i kommunerna Tyresö, Värmdö, Botkyrka, Södertälje och Salem, samt Region Stockholm (läkarorganisationer, ASIH, HSF) tillfrågas om deltagande. Urvalet är baserat på kommunstorlek, driftsform och vilken/vilka läkarorganisationer som har uppdrag i kommunen. Detta för att få en god spridning och kunna fånga olika erfarenheter.

Problemställning: Den hälso- och sjukvård som erbjuds på särskilt boende idag ska, enligt avtal med Regionen, motsvara primärvårdsnivå jämförbar med basal hemsjukvård. En tydlig beskrivning av vilka specifika insatser som omfattas saknas dock. Detta gör att hälso- och sjukvården på särskilt boende kan variera mellan kommuner och boenden. En faktor i sammanhanget är också den pågående omställningen till "Nära vård" som innebär att mer vård ska ges i hemmet istället för på sjukhus.

Syftet är att undersöka och beskriva hur involverade professioner ser på att tillhandahålla hälso- och sjukvårdsinsatser som överskrider primärvårdsnivå motsvarande basal hemsjukvård på särskilt boende, och på vilket sätt det i så fall skulle kunna fungera. Fokus ligger framförallt på hur hälso- och sjukvården upplevs ha fungerat generellt både före och under pandemin, och inte primärt på insatser som är kopplade till Covid-19. Projektet förväntas bidra med en bred bild av hur berörda

medarbetare i kommunerna och regionen ser på möjligheterna att utveckla hälso- och sjukvården på särskilt boende, och utgöra ett underlag i den fortsatta diskussionen.

Metod: Två delstudier planeras där intervjuer kommer att utföras. I den första studien intervjuas professioner med HSL-ansvar. Dessa är sjuksköterskor, läkare, representanter från ASIH, HSL-chefer, MASar samt avtalshandläggare på HSF. I den andra studien kommer andra personer som berörs av förändringen att intervjuas, t. ex enhetschefer, sektionschefer och undersköterskor.

År 2020: Ett antal intervjuer har genomförts, och fler intervjuer kommer göras efter årsskiftet. Därefter kommer materialet analyseras och resultera i en rapport våren/sommaren 2021.

Utvecklingsprojekt: *Kommuners och regionens digitala service för socialtjänstens målgrupper- hur uppnår vi nytta och värde för den enskilde och för organisationen?*

Problemställning: Kommuners webbplatser är ofta första kontakten med kommunen för invånarna, där de kan ta del av information och digitala tjänster. Att ha tillgång till information och möjlighet att nyttja kommunens tjänster har stor betydelse för många äldre för att kunna göra informerade beslut och få till stånd ett fungerande liv. Samtidigt är det känt att äldre personer riskerar att hamna i ett digitalt utanförskap då samhället digitaliseras i allt högre grad. Kunskapen om hur utbud och utformning av digitala kommunala tjänster kan möta äldres behov och förutsättningar, samt hur äldre upplever det att använda digitala kommunala tjänster är begränsad.

Del1: Kartläggning av kommuners digitala tjänster

Syfte: Att beskriva vilka digitala tjänster och information som erbjuds via kommuners hemsidor och kan vara relevanta för personer över 65 år samt hur dessa tjänster är utformade.

Metod: Kartläggning av några valda tjänster (ansöka om hemtjänst, låna e-bok och lämna medborgarförslag) på alla Nestors ägarkommuners hemsidor.

Resultat: Det finns skillnader i hur äldre medborgare behöver definiera sig själva och sina behov för att hitta rätt information och tjänster. Det finns få tjänster som är digitala i hela processen. [Se kartläggning.](#)

Del 2: Kommuners digitalisering i relation till äldre medborgares behov och förutsättningar

Deltagande organisationer: Intervjuer görs med medarbetare i Haninge, Södertälje, Nacka och Värmdö kommun.

Syfte: Att få en ökad kunskap om kommunernas digitalisering i relation till äldre medborgares behov av och förutsättningar för att använda tjänsterna samt skapa ett tillfälle för lärande under projektets gång. Projektet förväntas bidra till att kommunens digitala tjänster kan möta äldres behov och förutsättningar, och att lärdomar används för att inkludera användaren i utformningen av nya tjänster.

Metod: Intervjuer med olika aktörer som möter äldre personer och/eller är involverade i utformningen av digitala tjänster i fyra kommuner. Deltagande observationer med äldre personer som användare av kommuners digitala tjänster

År 2020: Kartläggningen, del ett, avslutades våren 2020. Under hösten pågick intervjuer av kommuners medarbetare. Rapportering av del två planeras avslutas i april 2021. Beroende på hur coronapandemin utvecklas skjuts deltagande observationer med äldre personer på framtiden, eller ändras till annan metod.

Projekt inom fokusområde Strukturerad verksamhetsutveckling

Inom detta fokusområde presenteras projekt som har en tydlig koppling till hur verksamheterna själva arbetar inom områden som systematiskt förbättringsarbete, hållbar implementering och med strävan att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Forte: Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext

Deltagande: Detta forskningsprojekt finansieras av Forte inom ramen för programmet Tillämpad välfärdsforskning. Projektet är ett samarbete mellan Nestor och Uppsala universitet, institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap. Projektet startade januari 2020 och löper på tre år.

Problemställning: Många försök att implementera nya metoder i organisationer riskerar att inte bidra till hållbara organisationsförändringar som utvecklar det praktiska arbetet. Tidigare forskning om implementering har ofta ett alltför kortsiktigt perspektiv. Detta forskningsprojekt ska därför studera hur organisationsförändringar kan tillvaratas långsiktigt inom socialtjänsten. Studien tar fasta på att socialtjänsten är en komplex organisatorisk kontext - Nya metoder implementeras inte i en enskild, sammanhållen organisation, utan i ett mångfasetterat organisatoriskt sammanhang.

Syfte: Att förklara hur implementeringsprocesser kan struktureras för att stödja långsiktigt hållbara organisationsförändringar i en fragmenterad och komplex organisatorisk kontext. Studien förväntas bidra med viktig kunskap om implementering och hållbart utvecklingsarbete som kan användas i framtida utvecklingsprojekt, implementerings- och förändringsprocesser.

Metod: Detta undersöks genom studier av hur Individens behov i centrum (IBIC) implementeras i socialtjänsten. Projektet består av två delar: en enkätstudie i hela landet och en dokument- och intervjustudie i två utvalda kommuner. I enkäten undersöks vilka faktorer som har ett statistiskt samband med hållbarhet och i dokument- och intervjustudien fördjupas, kontextualiseras och vidareutvecklas resultaten från enkäten.

År 2020: Under året har etikansökan skrivits (dnr 2020-01734). Studien har förankrats genom en dialog med ansvariga för IBIC på Socialstyrelsen och SKR samt genom presentationer i nationella och regionala IBIC-nätverk. En enkät har konstruerats, respondenter har rekryterats och enkäten har skickats ut. Representativitet och svarsfrekvens ser bra ut.

Utbildning i förbättringsarbete utifrån kvalitetsledningssystem

Under hösten 2019 med avslutande tillfälle januari 2020 genomfördes förbättringsutbildningen som Nestor hållit sedan 2016 och som är riktad till chefer, MAS:ar och utvecklare om systematiskt kvalitetsarbete utifrån föreskriften om kvalitetsledningssystem (SOSFS 2011:9). Totalt deltog 21 personer från 8 verksamheter från 4 kommuner inom privat eller kommunal äldreomsorg. Under 2019 stärktes kopplingen till deltagarnas verksamheter genom att deltagarna påbörjade förbättringsarbeten som utgick från de egna hemmaorganisationerna. Enligt utvärderingen har samtliga deltagare fått nya kunskaper som är användbara i deras verksamheter. Pga Coronapandemin genomfördes ingen utbildning hösten 2020, dock planeras en digital utbildning hösten 2021.

Utbildning i riskanalys

Nestor har sedan 2014 hållit utbildning i riskanalys utifrån Nestors handbok i riskanalys *Säker omsorg!*. Under våren 2020 genomfördes en utbildning på plats med 9 deltagare från 7 verksamheter från 5 kommuner inom privat eller kommunal äldreomsorg. En utbildningsomgång ställdes in pga pandemin. Under hösten 2020 genomfördes utbildningen digitalt med 18 deltagare från 10 verksamheter från 6 kommuner inom privat och kommunal äldreomsorg.

BPSD-registrets administratörsutbildning

Februari 2020 genomfördes den avslutande uppföljningen av BPSD-registrets administratörsutbildning hösten 2019. Det var arton deltagare från fyra verksamheter och kommuner inom privat och kommunal äldreomsorg. Efter denna utbildning upphör Nestors uppdrag att hålla BPSD-registrets administratörsutbildning efter beslut från Nestors styrgrupp.

I detta fokusområdet har Nestor ställt in två projekt i samförstånd med berörda eftersom de setts som alltför resurskrävande för ägarorganisationerna under Coronapandemin. Detta gäller *Lärande arbetsplats – Tornet* och *Organisatoriskt lärande i hemtjänst*. Nestor planerar att ta upp en diskussion i styrgruppen om projekten inför 2022.

Utbyte av kunskap

Föreläsningar

Nestors medarbetare har föreläst vid ett antal tillfällen under året. Se tabell nedan.

Titel	Arrangör	Föreläsare
Föreläsningar för seniorer		
Äldre och psykisk ohälsa	SPF/PRO Kulturcentrum Tyresö	Milja Ranung
Hitta kraften genom mat och träning!	ABF Huddinge	Linda Nyholm Karin Högstedt
Hitta kraften genom mat och träning!	PRO Salem	Karin Högstedt
Föreläsningar för praktiken		
Protein- extra viktigt för äldre	Nestor	Linda Nyholm
Implementeringsutmaningen	SKR, heldagsutbildningen IBIC – bromskloss eller hävstång	Emanuel Åhlfeldt
Depression hos äldre	Ljungbackens äldreboende	Milja Ranung
Psykisk ohälsa hos äldre	Dagverksamheten Södertälje	Milja Ranung
Implementering och hållbart utvecklingsarbete	Nestor – vid chefsutbildningen	Emanuel Åhlfeldt
Föreläsningar för FoU och akademien		
Sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter på särskilt boende- hur kan deras kompetens komma de äldre och verksamheten till nytta på bästa möjliga sätt?	FoU Välfärd	Linda Nyholm Karin Johansson
Individens behov i centrum. Förutsättningar, förväntningar och konsekvenser vid införande av IBIC	FoU Välfärd	Eva Karlsson
Hållbart utvecklingsarbete i vård och omsorg	Karolinska institutet, forskargruppen Everyday Matters, institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle	Emanuel Åhlfeldt
Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete	Uppsala universitet, forskargruppen för hälso- och sjukvårdsforskning, institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap	Emanuel Åhlfeldt
Samverkan – Hälso- och sjukvårdens organisation och styrning	Uppsala universitet, masterprogrammet i folkhälsa, institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap	Emanuel Åhlfeldt
Samverkan-kommun och region gällande äldre med psykisk ohälsa/ensamhet	APC (Akademiskt primärvårdscentrum) Milja	Milja Ranung
Implementering av hållbart kvalitetsarbete inom vård och omsorg	Karolinska institutet, sektionen för arbetsterapi. Studenter termin 6.	Eva Lindqvist

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling om psykisk ohälsa hos äldre

Vid två tillfällen under hösten anordnade Nestor en digital föreläsning (Depression hos äldre-symtom bemötande och behandling) via Teams för medarbetare och chefer i Nestors ägarkommuner. Deltagarna hade möjlighet att ställa frågor i slutet av föreläsningen. Ca 65 respektive 20 deltagare var inloggade via länk och många deltog tillsammans i grupp vid en dator på arbetsplatsen. Utvärderingen visar att deltagarna ansåg sig komma ha god nytta av innehållet i utbildningen och att de var positiva till att den var digital. Föreläsningen är planerad till ytterligare två tillfällen under våren 2021.

Kompetensutveckling om nutrition och måltider

Vid ett tillfälle under hösten höll Nestors dietist den digitala föreläsningen *Protein - extra viktigt för äldre*. Målgruppen var medarbetare och chefer från vård- och omsorgsboende, hemtjänst, dagverksamhet eller geriatrik i Nestors ägarkommuner. Ungefär 35 deltagare var inloggade via länk och många deltog tillsammans i grupp vid en dator på arbetsplatsen. Föreläsningen innehöll bland annat varför protein är viktigt för äldre personer, proteinbehov, vilken typ av mat som är proteinrik och vilka konsekvenser ett för lågt proteinintag kan leda till. Utvärderingen visar att deltagarna ansåg sig komma ha god nytta av innehållet i utbildningen och att de var positiva till att den var digital. Föreläsningen ges vid ytterligare två tillfällen under våren 2021.

Webbutbildningar

Nestor har genom åren producerat fem webbutbildningar. De riktar sig till medarbetare i vård och omsorg och är kostnadsfria för Nestors ägarorganisationer. Antal deltagare i framgår av tabell nedan. Organisationer utanför Nestors ägarområde betalar en avgift för att få tillgång till webbutbildningarna. I tabell, nästa sida, framgår vilka organisationer som köpt tillgång till Nestors utbildningar under 2019. För mer information om utbildningarna, se Nestors [webbsida](#).

Tabell: Antal personer som har påbörjat webbutbildningarna 1 januari - 31 december 2020

Utbildning	Nestors ägarorganisationer	Utanför Nestors ägarområde*
Våga fråga – våga se!	98	38
Social dokumentation	174	26
Minska risken för fall	204	23
lex Sarah	317	28
Biståndshandl.-ny i yrket	35	3

*) De flesta kommuner utanför ägarområdet laddar ner köpt utbildning till sina resp. lokala webbplatser eller utbildningsportaler. Statistik kan endast tas fram lokalt.

Biståndshandläggare – ny i yrket (2017): För nya biståndshandläggare, för att skapa mer trygghet i yrkesrollen och få redskap för att genomföra professionella utredningar och bedömningar av äldre personers behov. Innehåller teman som äldre och åldrande, regelverk och förutsättningar, handläggning och samverkan.

Våga fråga – våga se! (2013, reviderad 2017): Handlar om psykisk ohälsa hos äldre och tar upp teman om depression och bipolär sjukdom, ångest och sömnstörning, psykossjukdom och

konfusion, missbruk och självmord, med mera. Utbildningen innehåller fakta, fallbeskrivningar, kunskaps- och reflektionsfrågor.

lex Sarah (2014): Utbildningen tar huvudsakligen upp följande frågeställningar: Vad innebär lex Sarah? Vad är en lex Sarah-rapport? När och varför ska jag rapportera?

Social dokumentation (2013): En praktiskt inriktad utbildning som innehåller avsnitten: Vad ska dokumenteras? Hur ska dokumentationen utformas? Varför är dokumentation viktig? Vänder sig till nyanställda och som ett led i att utveckla dokumentationsarbetet på arbetsplatsen.

Minska risken för fall (2013): Utbildningen ger baskunskap om hur fallolyckor kan förhindras. Innehåller avsnitten: Din roll – arbeta strukturerat, förebygg – konkreta åtgärder, om det händer.

Externa organisationer som har köpt licens till Nestors webbutbildningar för 2020

Social dokumentation	Våga fråga – våga se!		Biståndshandläggare – ny i yrket
Farsta	Hofors kommun	Arjeplogs kommun	Malmö stad
Stadsdelsnämnd	Håbo kommun	Staffanstorps kommun	Övertorneå kommun
Sundbybergs kommun (även Fallprevention och lex Sarah)	Älmhults kommun Sundbybergs stad Falkenbergs kommun	Tjörns kommun Buurtzorg Qvimo AB	

Kunskapsdagar

Nestors större och årligen återkommande kunskapsdagar brukar genomföras på Citykonferensen i centrala Stockholm. Nestorcaféer brukar anordnas två gånger under året. De lyfter aktuella ämnen inom äldreområdet och vänder sig till alla yrkesgrupper inom vård och omsorg. Föreläsningar, diskussioner och erfarenhetsutbyten är stående punkter på caféerna.

Nestor anordnar en gång vartannat år även en chefsdag som syftar till att ge chefer och ledare ytterligare kunskap, inspiration och intresse för frågor som rör deras eget ledarskap när det gäller att främja utveckling, lärande och evidensbaserad praktik i sina verksamheter. Under 2020 ställdes samtliga konferenser in.

Nätverk

Nestor driver ett antal tvärprofessionella nätverk:

Nätverk för sjukgymnaster, fysioterapeuter och arbetsterapeuter: Har funnits sedan 2009 och har ett stort antal deltagare. Det är en arena för kunskapsutbyte, ibland bjuds en föreläsare in för att bidra med ny kunskap och som sedan diskuteras i gruppen, men främst utbyts tankar i gruppen. Vårens nätverksträff om utomhusaktivitet ställdes in pga pandemin. Digitala nätverksträffar rörande covid-19 samt användandet av professionernas kunskaper ställdes in pga för få anmälningar.

IBIC-nätverket – Individens behov i centrum: Till IBIC-nätverket kommer processledare, verksamhetsutvecklare och andra personer som arbetar med att införa IBIC i sina verksamheter för att utbyta erfarenheter och diskutera aktuella frågor. Genom att dela erfarenheter om arbetet med IBIC mellan kommuner och mellan olika verksamheter finns det möjlighet att få ökad kännedom om varandras arbete och lära av varandra. Alla kommuner har möjlighet att delta med representanter från äldreomsorgen, LSS och socialpsykiatri. Under året har det genomförts en nätverksträff på distans.

Nätverk för verksamhetsutvecklare: Nätverket har funnits sedan 2015. Syftet med nätverket är erfarenhetsutbyte och kollegialt stöd i gemensamma angelägna frågor. Sedan ett par år tillbaka träffas nätverket en gång på våren och en gång på hösten. Våren 2020 ställdes mötet in på grund av Coronapandemin. Höstens möte genomfördes digitalt. Under 2020 var följande kommuner representerade i nätverket: Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö.

Nutritionsnätverket: Mailbaserat nätverk som drivs av Nestors dietist och vänder sig till personer som är intresserade av måltidsfrågor kopplade till äldreomsorgen. Nätverket består för tillfället av 41 medlemmar med olika professioner, både inom och utanför Nestors ägarområde. Syftet med nätverket är att lyfta aktuella rön, forskningsstudier, riktlinjer och liknande, men deltagarna kan även ställa frågor och diskutera mat och måltider. Under året gjordes fyra utskick.

Nätverk för samordnare av lokala evenemang för Äldredagen och Anhörigdagen: Nätverket har funnits sedan 2016 och startade från idén om lokala fallpreventionskampanjer men formades till ett bredare perspektiv där både Äldredagen och Anhörigdagen samt tillhörande evenemang och aktiviteter över året igår. Nio av Nestors ägarkommuner är representerade. Under 2020 ställdes nätverksträffen in. 2021 genomförs nätverksträffen digitalt.

Publikationer

Nestors medarbetare har skrivit ett antal rapporter och texter för tidskrifter utifrån de projekt och uppdrag som Nestor haft under året, se nedan. För en sammanställning av tidigare rapporter och andra publikationer hänvisas till Nestors webbplats.

- Högstedt, Karin. Nyholm, Linda. Johansson, Karin. [Hemtjänstens roll för äldre personers hälsofrämjande vanor.](#) Äldre i centrum nr 2, 2020.
- Johansson, Karin. Högstedt, Karin. Nyholm, Linda. (2020). [Hälsofrämjande vanor bland äldre- hur hemtjänsten en roll att spela?](#) Nestor FoU-center.
- Karlsson, Eva M. (2020). [Tjänstedesign på dagverksamheten.](#) Ett utvecklingsarbete tillsammans med gäster och medarbetare vid en dagverksamhet med inriktning social samvaro
- Nyholm, Linda & Johansson, Karin. (2020). [Sjuksköterskor, arbetsterapeuter & fysioterapeuter på särskilt boende- hur kan deras kompetens komma de äldre och verksamheten till nytta på bästa möjliga sätt?](#) Nestor FoU-center.
- Ranung, Milja & Nyholm, Linda. (2020). [Att rigga för kunskap som håller i längden. Fem punkter att fundera över inför en kompetensutvecklingsinsats](#) Nestor FoU-center.
- Ranung, Milja & Nyholm, Linda. [Kunskap som håller i längden.](#) Äldre i centrum nr 3, 2020.
- Viberg, Helena & Johansson, Karin. (2020). [Kartläggning av kommuners digitala tjänster. Hur ser de ut och vad finns skrivet om dessa i litteraturen?](#) En Powerpoint-rapport. Nestor FoU-center.

Material som har tagits fram på Nestor finns att beställa eller ladda ner via webbplatsen. För Nestors ägarorganisationer och även privata utförare som är knutna till ägarorganisationerna är alla publikationer gratis. Till dessa har Nestor levererat ca 550 publikationer under året. Knappt 50 publikationer har sålts utanför Nestors upptagningsområde till kommuner, regioner, företag, privatpersoner och andra.

Kommunikation

Nestors kommunikationsarbete syftar till att skapa kännedom om och intresse för Nestors verksamhet, primärt för medarbetare inom Nestors ägarorganisationer i södra Stockholm, men även för berörda och intresserade organisationer i hela Sverige. Kommunikationsinsatserna ska konkret bidra till att:

- Nestor som organisation blir känd utåt,
- sprida resultat från, erfarenhet av, och kunskap om, Nestors forsknings- och utvecklingsarbeten och övriga kunskapsrelaterade insatser,
- sprida kunskap om forskning och utvecklingsarbeten från andra organisationer,
- sprida information om Nestors kunskapsdagar, utbildningar, föreläsningar, seminarier etc.,
- skapa och upprätthålla en kommunikation med våra målgrupper för att främja ömsesidigt samarbete och kunskapshöjning.

Under 2020 har Nestors webbplats gjorts responsiv, så att användare kan få en bra upplevelse även från mobiler. Nedan presenteras de elektroniska kommunikationskanaler som Nestor använder.

Webbplats: Nestors webbplats presenterar Nestors verksamhet, uppdrag, organisation, projekt evenemang, utbildningar, publikationer och webbutbildningar. År 2020 har webbplatsen haft 21 963 besök, varav 15 613 var unika besökare, se tabell nedan.

Antal besök och unika besökare på Nestors webbplats under åren 2017-2020

År	Antal unika besökare	Besök
2020	15 613	21 863
2019	18 150	25 644
2018	18 300	27 524
2017	17 077	26 269

Nyhetsbrev: I de elektroniska nyhetsbrevens finns intervjuer, nyhetsartiklar och notiser. Artiklarna i nyhetsbrevens är länkade till Nestors webbplats. Nyhetsbrevet skickas ut fyra gånger per år och når cirka 2 200 prenumeranter vid varje utskickstillfälle. Runt 30 procent av prenumeranterna har öppnat/klickat på nyhetsbrevens (cirka 660 stycken) vid *samtliga* utskickstillfällen. Öppningsfrekvensen ligger på ungefär samma nivå från år till år.

Facebook & LinkedIn: Nestor hade vid slutet av år 2020 cirka 230 följare på Facebook. 36 inlägg har gjorts under året, vilket är ett 20-tal färre än året före. Nestor startade upp aktiv närvaro på LinkedIn september 2020 och hade i slutet av året drygt 200 följare.

Nestorpodden: Under året har ett avsnitt i Nestorpodden producerats: ”Att ta tillvara på kunskap som vård- och omsorgspersonal får på kurs”. Sammanlagt har 521 unika nerladdningar av Nestorpodden gjorts sedan start hösten 2018. Totalt fem poddavsnitt har gjorts.

En lärande arbetsplats

Kunskapsutbyte och nätverk

Anknytning till och kontakt med universitet

Kontakter med akademien för kunskapsutbyte och samarbete har stor betydelse för Nestor, i egenskap av kunskapsorganisation. FoU-chefen är anknuten till Karolinska Institutet, NVS, sektionen för arbetsterapi. Två av Nestors medarbetare är associerade till Uppsala universitet, Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Hälso- och sjukvårdsforskning. Samma forskargrupp är också samarbetspart i Vinnova-projektet.

Samarbete med FoU-miljöer och länet

Nestor fortsätter sitt samarbete med Stockholms läns fyra andra FoU-miljöer (FoU Nordost, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, FOU nu och FoU Nordväst), bland annat med gemensamma projekt och gemensamma digitala seminarier. Äldre-FoUerna tar ett gemensamt ansvar för representation och engagemang i ett antal nationella och regionala nätverk och sammanhang med bäring på äldrefrågor. Tillsammans har Äldre-FoUerna stärkt resurserna för praktisknära forskning genom att erhålla medel från Forte för ett gemensamt planeringsprojekt. Nestor har tidigare ingått i Regional Samverkans och Stödstruktur (RSS) för Stockholms län tillsammans med de andra FoU-enheterna. Under 2020 har RSS i Stockholm sett över hur verksamheten ska se ut framåt och hur FoU:ernas roll i RSS kan formas. Nestor har därför inte varit aktivt i RSS under året. Nestors medarbetare ingår just nu i ett nätverk som representanter för RSS på nationell nivå. Nestor ingår även i FoU Välfärd, en nationell intresseförening med ett 30-tal FoU-miljöer som har till uppgift att främja utveckling och kunskapsutbyte mellan FoU:er inom socialtjänsten. Nestor har under året deltagit i FoU Välfärds årliga dialogmöte och konferens.

Nätverk som Nestor ingår i

Regionala nätverk:

- Nätverk för IBIC: Drivs av Nestor FoU-center, FOU nu och FoU Nordost
- Referensgrupp Kompetenscentrum för Kultur och Hälsa, Region Stockholm
- Referensgrupp Ensamhetsprojektet, Region Stockholm

Nationella nätverk

- Nationella nätverket för äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård - SKR
- BPSD-registrets nätverk för certifierade utbildare
- Socialstyrelsens nätverk för processledare IBIC
- Fysioterapeuternas Nationellt nätverk för sjukgymnaster, demensnätverk
- Nationella nätverket för kommundietister
- Dietisternas Riksförbunds sektion inom gerontologisk och geriatrisk nutrition (SiGN)
- Nätverket för tjänstedesign i offentlig sektor, Innovationsguiden SKR
- IBIC – en digital mötesplats för erfarenhetsutbyte (SKR)
- FoU Välfärd
- FoU Välfärds kommunikationsnätverk
- Framtidsverkstäder- Metoder och verktyg för deltagaraktiva möten och processer

Forskarnätverk

- Forum för humanistisk och samhällsvetenskaplig hälsoforskning
- Helix Competence Centre, Linköpings universitet
- Arbetsplatsnära FoU som drivs av SWEREA (Swedish research)
- Forskargruppen i Hälso- och sjukvårdsforskning, Uppsala universitet
- Forskargruppen Cactus på KI, sektionen för arbetsterapi
- Fortes forskarnätverk i programmet för tillämpad välfärdsforskning
- FoU välfärds forskarnätverkNätverket för samverkansforskning

Intern kompetensutveckling

I gemensamma internseminarier har arbetsgruppen satt sig in i olika ämnesområden, både teoretiskt och vad de konkret kan betyda för Nestors verksamhet och de verksamheter Nestor stöttar. Under våren 2020 låg fokus på begreppen samverkan/samordning/samarbete vilket bland annat ledde till att intressentanalys har förts in som ett nytt verktyg vid projektplanering. Under hösten arbetade vi med begreppet organisatoriskt lärande. Under året har vi även arbetat fram en intern etisk vägledning som ska vara ett stöd i våra praktiktäna projektarbeten. Under hösten startades länsgemensamma FoU-seminarier och Nestors medarbetare har även lyssnat på ett antal digitala konferenser och strukturerat delgivit kollegor. Vi har även haft regelbundna så kallade TEAMS-labb, där vi gemensamt lärt oss funktioner och metoder för att på ett bättre sätt kunna hålla i olika digitala mötesformer.

En god arbetsmiljö

Under 2020 har Nestors medarbetare huvudsakligen haft distansarbete. Det har gjort att arbetsmiljöarbetet har fokuserat på att få den fysiska och psykosociala arbetsmiljön att fungera för gruppen och för varje enskild medarbetare.

3. Ekonomisk redovisning 2020

Intäkter 2020	Basanslag	Övriga intäkter	Totalt
Botkyrka kommun	631 954		
Haninge kommun	673 952		
Huddinge kommun	727 414		
Nacka kommun	813 230		
Nykvarns kommun	90 420		
Nynäshamns kommun	306 490		
Salems kommun	143 882		
Södertälje kommun	769 067		
Tyresö kommun	392 859		
Värmdö kommun	366 029		
Region Stockholm	3 066 000		
Forte – Regional Samverkan ¹		198 400	
Forte - Praktisknära forskartjänst ²		1 000 000	
Försäljning litteratur/webb		362 280	
Samtliga intäkter 2020	7 986 297	1 560 680	9 546 977
Verksamhetens kostnader 2020			Totalt
Personalkostnader, lön + övrigt	7 980 136 + 8 635		7 988 771
OH-kostnader + IT/telefoni/post	154 646 + 197 002		351 648
Lokalkostnader			807 080
Övriga verksamhetskostnader			382 784
• Varav plattform webbkurser ³		0	--
• Varav konferens: Chefsdag ⁴		31 350	
Kostnader			9 530 283
Totalt Resultat: 2020			16 694
Ingående balans, överfört från 2019 ⁵			7 041 181
Utgående balans, överförs till 2021			7 057 875

¹ Gemensamt projekt för Äldre-FoU:erna i länet. Forte. Medelsförvaltare FoU NU. Projektnamn: *Effektiv och hållbar koordinering av vård och omsorg för äldre personer med komplexa behov.*

² Forte-projekt. Praktisknära forskartjänst. Projektnamn: *Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext.* 1 500 000 sek för tre år. (År ett: 1 000 000 sek, år två: 500 000 sek, år tre: 0 sek)

³ Leverantör är försenad med faktura på grund av tekniska problem. Kostnad för år 2020: 78 936 sek kommer att betalas 2021.

⁴ Kostnad för inställd konferens

⁵ Nestor har ett överskott, som uppstod i första hand före år 2012. Nestor tar av överskottet för drift. Överskott som inte är bokat tillfaller basanslaget.

Nestor har tilldelats 600 000 kr av Vinnova för samverkansprojektet *Mötesplats som innovativ arena för samverkan kvalitetsförbättringar för äldre personer med komplexa behov.* Nestor är även koordinatör i projektet och ansvarar för att deltagande parter får de pengar de tilldelats. Total finansiering 1 600 000 sek. Vinnova-medlen används under projekttiden 20181101- 20210630. Medel från Vinnova kommer att redovisas vid projektets slut 2021.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
www.nestorfou.se
Tel: 08-777 99 16